

Pomoc społeczna dzisiaj i jutro

- Pomoc społeczna w gminie Oleśnica jest bardzo szeroka, wieloaspektowa. Ale trzeba też myśleć nad nowym jej modelem - mówi dyrektor GOPS.

Pracownicy GOPS wykonali w roku 2023 ogrom pracy

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy finansowana jest z budżetów gminy i państwa. Budżet GOPS w 2022 roku to 27.540.544 zł, w tym 4.154.112 zł było na realizację zadań własnych gminy, a 23.386.432 na zadania gminie zlecone.

Komu przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej? Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 776 zł; osobie w rodzinie, w której dochód nie przekracza kwoty 600; w rodzinach rolniczych przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 345 zł.

Cztery problemy: choroba, ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie

- Od kilku lat zmienia się struktura rodzin objętych pomocą i wsparciem - wzrasta liczba osób samotnych, z niepełnosprawnościami i starszych, natomiast rodziny z dziećmi stanowią niewielki odsetek korzystających ze świadczeń. W 2018 roku średnia liczba osób wchodzących w skład rodziny wynosiła 2 osoby, w 2022 roku średnia ta to już tylko 1,76 - mówi **Jarosław Telka**, dyrektor GOPS-u. - A w związku z tym zmienia się charakter udzielanych świadczeń - zwiększa się rola pracy socjalnej, wymagającej znacznie większego zaangażowania i nakładu pracy. Jest to często długotrwały proces kompleksowego, wieloaspektowego wsparcia, który nie zawsze przynosi pożądane efekty. W tej formie pracownicy socjalni współpracowali z 112 rodzinami, w których były 204 osoby - dodaje.

Występujące w gminie Oleśnica problemy najczęściej związane są z długotrwałą chorobą, ubóstwem, niepełnosprawnością oraz bezrobociem.

Dodajmy, że dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 2022 rok stanowił duże wyzwanie w związku z realizacją dodatkowych zadań, tj. wypłatą świadczeń w ramach rządowej tarczy antyinflacyjnej w formie dodatku węglowego, grzewczego oraz elektrycznego. Załoga GOPS wykonała ogrom pracy.

Wpłynęło aż 770 wniosków o powyższe dodatki (57 nie spełniało

kryteriów). Wypłacono 719 dodatków grzewczych na łączną kwotę 1.262.500 zł. Złożono również 277 wniosków o dodatki elektryczne. 254 spełniały warunki ustawy - wypłacono 323.500 zł. 3240 wniosków złożono na dodatek węglowy. Na realizację tego świadczenia GOPS wydatkował 8.073.000 zł dla 2691 gospodarstw domowych.

Zasiłki, usługi opiekuńcze, pomoc rodzinom i bezdomnym

Na świadczenia z pomocy społecznej (różnego rodzaju zasiłki) wydano 1.956.950 zł, w tym 539.155 zł otrzymano z budżetu wojewody.

Zasiłek stały przysługuje osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Zasiłek okresowy - korzystają z niego najczęściej osoby bezrobotne, niepełnosprawne oraz długotrwale chore.

Zasiłek celowy udzielany jest na pokrycie niezbędnej potrzeby bytowej, między innymi na zakup żywności, leków i leczenia, opału, odzieży. Specjalny zasiłek celowy udzielany jest w szczególności uzasadnionych przypadkach po przekroczeniu kryterium dochodowego. Zasiłek celowy może być przyznany także niezależnie od dochodu osobie lub rodzinie, które poniosły straty z powodu zdarzenia losowego, np. pożaru.

Są też zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. W 2022 r. na jego realizację wydatkowano 70.340 zł.

Pomoc świadczona przez Ośrodek to nie tylko wsparcie finansowe. Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Na zabezpieczenie takich potrzeb dla 15 osób w 2022 roku wydano 82.913 zł. Dodajmy, że osoby nie spełniające kryterium dochodowego zwracają wydatki na usługi opiekuńcze.

GOPS realizował także zadanie zlecone w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. We współpracy z Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczno-Edukacyjnym „Progress” zrealizowano 473 godziny terapii. Na ten cel wydatkowano 52.030, w całości pozyskaną ze środków województwa.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i nie można zapewnić jej usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. W 2022 r. GOPS dofinansowywał pobyt w domach pomocy społecznej dla 21 osób. Kosztowało to 746.422 zł. W kolejnych latach - w związku ze starzeniem się społeczeństwa i rosnącym średnim miesięcznym kosztem utrzymania mieszkańca w dps - należy spodziewać się radykalnego wzrostu wydatków w powyższym zakresie.

Ośrodek pomaga też osobom bezdomnym, które miały ostatnie stałe miejsce zameldowania na terenie gminy Oleśnica. Podpisano umowy dla 3 osób ze schroniskami i umowę ze Służbami Ratowniczymi, na mocy której 3 osoby mogły przebywać w ogrzewalni w Oleśnicy.

Duża rodzina, rodzina zastępcza, rodzina z asystentem

Zadaniem własnym gminy jest ponoszenie odpłatności w przypadku umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, w regionalnym ośrodku opiekuńczo-terapeutycznym, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2022 r. na to zadanie wydano 194.033 zł na dofinansowanie pobytu 22 dzieci (w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 5 dzieci, w rodzinnych domach dziecka - 5 dzieci, w rodzin spokrewnionych lub zawodowych rodzin zastępczych - 12 dzieci, w tym dwoje dzieci uzyskało pełnoletność, a jedno zostało adoptowane).

Rodzinom, w których diagnozuje się problemy opiekuńczo-wychowawcze udzielana jest pomoc i wsparcie asystenta rodziny. W

GOPS był inicjatorem akcji *Pomoc - drewno opałowe*, która jest realizowana nieprzerwanie od 2021 roku

roku minionym pomocą i wsparciem dwóch asystentów objętych zostało 25 rodzin, w których wychowywało się 56 dzieci.

Ośrodek w ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej otrzymał dofinansowanie w kwocie 6.000 zł na jednorazowy dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny.

GOPS w 2022 r. wypłacił 567 świadczeń uchodźcom z Ukrainy na łączną kwotę 170.000 zł.

Od 9 lat Ośrodek realizuje rządowy „Program dla rodzin wielodzietnych” - Karta Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku, a także dzieciom do 18 lat, do 25. roku życia (w przypadku dzieci uczących się w szkole lub w szkole wyższej), bez ograniczeń wiekowych dla dzieci z orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

W GOPS jedna rodzina otrzymała dodatek mieszkaniowy w łącznej kwocie 564 zł.

Ośrodek wypłacał także świadczenia rodzinne (wydatkowano kwotę 3.985.993 zł): zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie.

Z kolei na świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” wydatkowano 7.874.549 zł - wypłacono świadczenia dla 3.087 dzieci. A w ramach „Funduszu alimentacyjnego” wypłacono 795 świadczeń dla 65 uprawnionych osób, na kwotę 346.054 zł.

Były też świadczenia: 1. „Za życiem” (jednorazowe wsparcie w kwocie 4.000 zł z tytułu urodzenia dziecka z ciężką chorobą lub niepełnosprawnością) - dla 3 rodzin; 2. „Dobry Start” (300 zł jednorazowego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny) - 4 świadczenia na 1.200 zł.

Nowe wyzwania, nowy model pomocy społecznej

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz realizacji zadań

wynikających z przepisów prawa, podejmował szereg działań zmierzających do wsparcia najbardziej potrzebujących osób i rodzin. Pomoc przekazywana była w formie dofinansowania zakupu żywności, opału, zakupu leków i leczenia. Zapieczone pieniądze na profilaktykę zdrowotną (wizyty u lekarzy specjalistów i rehabilitacji). Udzielano także pomocy z tytułu zdarzeń losowych, tj. pożarów budynków mieszkalnych. W ramach działań pracowników socjalnych, asystentów rodzin oraz zatrudnionych na umowę - zlecenie psychologa podejmowana była praca z rodzinami. Współpracowano również między innymi z nauczycielami, pedagogami i psychologami szkolnymi, kuratorami społecznymi i sądownymi oraz pracownikami ochrony zdrowia. Zauważyć należy, iż wśród klientów Ośrodka są osoby i rodziny od lat korzystające z pomocy. Powodem ubóstwa jest często nieporadność życiowa lub brak motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej, co skutkuje przekazywaniem takich postaw dzieciom i młodzieży. Dlatego też tak istotną kwestią stanowi praca socjalna ukierunkowana na wzmocnienie potencjału rodzin i pogłębienie umiejętności samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych - mówi dyrektor Telka.

Jego zdaniem „zmieniające się warunki życia, związane m.in. z wojną w Ukrainie, pandemią COVID-19, kryzysem klimatycznym, kolejnymi kryzysami gospodarczymi, przejściem znaczącej części komunikacji społecznej na wirtualną, zmianą modelu rodziny, starzeniem się społeczeństwa, ruchami migracyjnymi, globalizacją oraz złożoność problemów, jakie występują w rodzinach, stawiają wobec instytucji pomocy społecznej ogromne wyzwania. Istotnie zmieniła się także grupa odbiorców pomocy społecznej oraz rodzaje ich potrzeb, w których zaspokojeniu osoby i rodziny wymagają wsparcia. Powyższe wymusza rozważania nad zmianami modelu pomocy społecznej, które pozwolą w większym stopniu odpowiadać systemowo na współczesne problemy społeczne i integrować środowisko lokalne”.